

Methodiekbeschrijving Steunende Netwerken

Netwerkondersteuning *als wederkerige versterking*

Er is in Nederland al jarenlang een ontwikkeling gaande, waarbij mensen met een hulpvraag gevraagd wordt om dingen zelf te regelen en ondersteuning in de eerste plaats in het eigen netwerk te vinden. Politieke en beleidsmatige keuzes zoals de decentralisaties in het sociaal domein spelen in deze beweging een rol, maar ook vergrijzing en een krimpende beroepsbevolking zorgen ervoor dat er steeds nadrukkelijker wordt gekeken naar steun vanuit het eigen netwerk of vanuit vrijwilligers.

Het is daarmee niet de vraag óf we in de toekomst veel met vrijwilligers en netwerken moeten regelen, maar wel *hóe* we dit regelen. Lang niet iedereen heeft immers een sterk eigen netwerk. Daarbij zijn

vrijwilligers niet onbeperkt voorhanden, en zit er een grens aan wat vrijwilligers willen doen. Zowel in uren als in (mentale) belasting. Dat vraagt om werkwijzen die netwerken versterken en waarmee vrijwillige energie duurzaam wordt ingezet.

In deze methodiekbeschrijving beschrijven we de aanpak van de **Steunende Netwerken**. Deze aanpak is al vanaf 1979 in ontwikkeling en heeft veel raakvlakken met de Presentiebenadering van Andries Baart. Steunende Netwerken zijn gebouwd op de collectieve inzet van vrijwilligers, wat een meerwaarde heeft voor hulpontvangers en voor vrijwilligers.

Het programma **Samen Ouder Worden**

Deze beschrijving is mogelijk gemaakt door het programma Samen Ouder Worden. Het programma Samen Ouder Worden wordt gefinancierd vanuit het ministerie van VWS en wordt uitgevoerd door NOV (Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk) en tien (vrijwilligers-)organisaties: Handjehelpen, Humanitas, KBO-Brabant, Leger des Heils, MantelzorgNL, NPV - Zorg voor het leven, Stichting Present, Stichting Vier het Leven, SOMNL en TijdVoorActie.

In Samen Ouder Worden gaat het om thema's als dementie en eenzaamheid, het ontwikkelen van nieuwe vormen van vrijwillige inzet met ouderen en betere afstemming tussen vrijwilligers en de beroepsmatige zorg en welzijn.

Samen Ouder Worden is een ontwikkelprogramma. Op lokaal niveau en in twee kringen 'naar buiten' worden nieuwe of bestaande aanpakken en methodieken ontwikkeld, versterkt en verspreid. In dit kader beschrijven we aanpakken en methodieken die lokaal waardevol zijn gebleken, ter inspiratie en navolging elders in Nederland.

Zie de website van [Beter Oud](#) voor meer informatie.

1.

Steunende Netwerken in het kort

In Woerden heeft de NPV-afdeling een krachtige aanpak ontwikkeld om mensen in een kwetsbare positie - door ouderdom of psychische aandoeningen - te ondersteunen door groepen vrijwilligers. In deze aanpak van sociale netwerkondersteuning vormt een groep vrijwilligers een netwerk met elkaar én met een cliënt.

De NPV werkt met vrijwilligers, met een (vrijwillige) overkoepelende coördinator en met vrijwillige wijkcoördinatoren. De coördinatoren verkennen de hulpvragen en stellen met de cliënt vast welke hulp of zorg nodig is. Hierna wordt er in de relatiesfeer van de cliënt of in het netwerk van de NPV gezocht naar meerdere vrijwilligers die in afstemming met elkaar de hulpvraag in kunnen vullen. Dit netwerk van vrijwilligers werkt aan de hand van een startdocument met daarin een rooster. Door deze werkwijze wordt het sociaal netwerk van de cliënt vergroot en wordt de hulpvraag over meerdere schouders verdeeld. Daarbij vormen de cliënt en de vrijwilligers samen een netwerk, waardoor het voor iedereen waardevolle contacten oplevert, ook als een cliënt door bijvoorbeeld psychiatrische problematiek niet altijd aangenaam gezelschap is. De vrijwilligers kunnen elkaar vervangen en op de hoogte houden. De coördinator is de spin in het web. Hij/zij onderhoudt de contacten met de cliënt, eventuele beroepskrachten die aan de cliënt verbonden zijn, mantelzorger(s) en vrijwilligers.

Ontstaan Steunende Netwerken

In 1979 begon Corrie Middelkoop haar werk als vrijwilliger binnen de kerk en kwam zij in aanraking met het bouwen van een netwerk om iemand heen. In de kerk was er een mevrouw met eenzaamheidsproblematiek waar erg veel mee aan de hand was en deze mevrouw bevond zich in een sociaal isolement en kreeg hulp van De Vluchtheuvel. De Vluchtheuvel introduceerde de netwerkondersteuning bij deze cliënt.

Dit concept heeft Corrie verder uitgebouwd. Ze noemt het 'netwerkondersteuning zonder toeters en bellen'.

Vanuit NPV-afdeling Woerden is Corrie op een vernieuwende wijze aan de slag gegaan als coördinator. Zij zoekt een team van vrijwilligers rondom een cliënt, waarbij ze ook vrijwilligers zoekt binnen het eigen (verouderde) netwerk van een cliënt. Dit levert soms mooie resultaten op, zoals herstel van relaties.

In de doorontwikkeling van het concept heeft Stichting Ontmoeting een belangrijke rol gehad. De Stichting had subsidie gekregen van de burgerlijke gemeente en met die subsidie heeft Corrie het vrijwilligerswerk op kunnen zetten. In deze constructie is Corrie met diverse doelgroepen in aanraking gekomen en heeft ook hier ervaren dat bij iedere doelgroep er andere aspecten van belang zijn in de benadering.

2.

Doelgroepen, doelen en effecten

Doelen

Ondersteuning door vrijwilligers heeft een eigen, unieke waarde, een waarde die aanvullend - en niet vervangend - is op het beroepsmatige aanbod aan zorg en ondersteuning. Zo laat onderzoek van Lucas Meijs (Meijs en Overbeeke, 2017) zien dat de zogenaamde informele zorg door vrijwilligers meerwaarde heeft voor cliënten vanwege kwaliteiten als oprechtheid, vertrouwen, gelijkheid, beschikbaarheid en betekenisvolle relaties.

Vanuit een geloof in de unieke meerwaarde van vrijwilligers en gemeenschapszin en gevoed vanuit de christelijke waarden van de 'moederorganisatie' NPV werken de Steunende Netwerken aan de volgende doelen:

- Versterken eigen kracht van mensen
- Mensen helpen om het leven menswaardig te vinden. Mensen laten voelen dat 'een gewoon mens aardig is voor mij'
- Alledaagse ontmoetingen tot stand laten komen
- Duurzame verbindingen tussen mensen tot stand brengen
- Waar mogelijk herstellen van (familiaire) relaties
- Vrijwilligers als collectief organiseren, waardoor de draagkracht van vrijwilligers wordt versterkt en verduurzaamd

Doelgroepen

De inzet van de Steunende Netwerken - en de verspreiding van de aanpak en het gedachtegoed - is gericht op verschillende doelgroepen, op persoonsniveau, organisatieniveau en samenlevingsniveau.

Persoonsniveau

Op persoonsniveau zijn drie verschillende doelgroepen - die in zichzelf ook heel divers zijn - te onderscheiden.

- o Cliënten zijn de primaire doelgroep van de Steunende Netwerken. Binnen deze groep is een grote diversiteit. Soms gaat het om mensen die baat hebben bij wat eenvoudige praktische ondersteuning, maar veelal gaat het om mensen met een beperkt netwerk die te maken hebben met complexe en vaak ook meervoudige problematiek. Denk daarbij aan verslaving, beperkte mobiliteit, een psychiatrisch ziektebeeld of ernstige vereenzaming.
- o Familie, vrienden en kennissen van cliënten. Het streven is om - waar mogelijk - mensen uit het netwerk van de cliënten onderdeel te maken van een steunend netwerk. Als vrienden en familie zich ondersteund weten in hun mantelzorgrol, versterkt dit zowel de - soms ernstig verzwakte - band tussen de cliënt, vrienden en familie.
- o Vrijwilligers zijn in de werkwijze van de Steunende Netwerken zowel inbrenger als profijthebber. Binnen de Steunende Netwerken zijn vrijwilligers betekenisvol voor de cliënt, maar ook wederkerig voor elkaar. Steunende Netwerken kunnen op die manier waardevol zijn voor alle leden.

Organisatieniveau

Op organisatieniveau richt de aanpak van de Steunende Netwerken zich op diverse partijen in het maatschappelijk middenveld. Denk daarbij aan kerken (een natuurlijke partner van de NPV), vrijwilligersorganisaties en vrijwillige initiatieven, beroepskrachten en beleidsmakers vanuit de formele zorg en de ambtelijke organisatie van de burgerlijke gemeente.

Samenlevingsniveau

In de werkwijze van de Steunende Netwerken richt de coördinator zich ook op het breed onder de aandacht brengen van de kracht en waarde van actief burgerschap en naar elkaar omzien. Waar mogelijk wordt zichtbaar gemaakt wat de kracht is van gemeenschapszin en worden mensen geprikkeld om ook samen betekenisvol te zijn voor anderen.

Effecten van de Steunende Netwerken

De effecten voor **cliënten** van een steunend netwerk zijn:

- o Een versterkt gevoel van erbij horen en onderdeel zijn van een groter geheel
- o Een versterkt gevoel van eigenwaarde
- o Verminderde maatschappelijke isolatie
- o Verminderde eenzaamheidsgevoelens
- o Kleinere afstand tot het aanbod van zorg en welzijn

De effecten voor **familie, vrienden, kennissen** en voor **vrijwilligers** zijn:

- o Nieuwe verbindingen en relaties
- o Herstel van oude (familiaire) relaties
- o Betekenisvolle contacten
- o Waardevol en verantwoordelijk vrijwilligerswerk zonder overvraging

De effecten van de Steunende Netwerken op **organisatieniveau** zijn:

- o Duurzaam vrijwilligerswerk
- o Grotere inzetbaarheid van vrijwilligers voor complexere problematiek
- o De formele zorg wordt geholpen het nut en belang van informele zorg en de netwerken in de sociale basis te zien
- o De samenwerking tussen formele en informele zorg wordt versterkt

De effecten van de Steunende Netwerken op **samenlevingsniveau** zijn:

- o Ondersteuning door vrijwilligers wordt meer zichtbaar gemaakt en wordt daarmee ook beter en meer op haar toegevoegde waarde ingezet
- o Het beter benutten van vrijwillige energie in zorg en welzijn draagt bij aan de houdbaarheid en betaalbaarheid
- o Versterken van sociale netwerken heeft een bewezen preventieve werking en draagt bij aan vitale wijken en dorpen

3.

Aanpak

Het werkproces van de Steunende Netwerken

De aanpak van de Steunende Netwerken, en de cruciale rol van de overkoepelende coördinator en de wijkcoördinatoren daarbinnen, kenmerken zich door balanceren tussen gewone medemenselijkheid en methodisch handelen. Het gaat om het organiseren van alledaagse ontmoetingen en het samen ondernemen van gewone dingen zoals boodschappen of de afwas. Het is op geen enkele manier bedoeld als hulpverlening. Eenvoudig houden wat eenvoudig is. Steunende Netwerken komen geen eenzaamheid oplossen, maar zijn er omdat mensen naar elkaar willen omzien. Tegelijkertijd is de wijze waarop deze medemenselijkheid tot stand wordt gebracht zeer doelgericht, gestructureerd en intentioneel.

Aanmelding

Clënten melden zich soms zelf aan, maar worden meestal verwezen. De verwijzers zijn over het algemeen (praktijkondersteuners van) huisartsen, welzijnsorganisaties of de gemeente, maar het kan ook familie zijn.

Na een aanmelding checkt de coördinator van de Steunende Netwerken bij de verwijzer met wie hij/zij het gesprek aangaat: alleen met de cliënt of met iemand erbij, zoals een zorgverlener of familielid. Als er iemand bij zal zijn bij het gesprek, wordt hiervoor vooraf instemming gevraagd bij de cliënt. Daarna belt de coördinator met de cliënt om een afspraak te

maken voor een intake- of kennismakingsgesprek, wat het best aansluit bij de cliënt. De coördinator vermeldt daarbij via welke verwijzer hij/zij is ingeschakeld. In het telefoongesprek, maar ook in het intake- of kennismakingsgesprek dat daarop volgt positioneert de coördinator zich als een vrijwilliger van een vrijwilligersorganisatie, die op initiatief van de beroepsmatige zorg contact opneemt. Doel hiervan is om de Steunende Netwerken zowel een stevige achtergrond mee te geven, als te zorgen voor de benaderbare gewoonheid van vrienden, wijkbewoners en vrijwilligers die naar elkaar omzien. Steunende Netwerken zijn georganiseerde gewoonheid.

Intake- of kennismakingsgesprek

Het intake- of kennismakingsgesprek vindt plaats op een moment dat aansluit bij de cliënt. Soms is dat in de middag, soms rond 11.00 uur als mensen hun koffie of thee al op hebben en zich niet verplicht hoeven te voelen om iets aan te bieden. Het gesprek duurt dertig tot hooguit zestig minuten: het moet een ongehaast, maar niet te gezellig gesprek zijn. De coördinator probeert in de omgeving van de cliënt te 'lezen' welke achtergrond de cliënt heeft om een betere match te kunnen maken met vrijwilligers in een steunend netwerk.

Het gesprek start met een korte fase waarin de coördinator voorzichtig koetjes en kalfjes aftast - 'Woont u hier al lang?' - en minimaal iets vertelt over de organisatie (NPV-afdeling Woerden) waarvoor hij/zij zelf vrijwilliger is.

Variëren in de aanpak

De aanpak van de Steunende Netwerken van NPV-afdeling Woerden heeft een heel eigen karakter, maar is niet uniek. Het collectief organiseren van mensen die zich vrijwillig voor iemand inzetten - in plaats van een een-op-een-verbinding met bijvoorbeeld een maatje - gebeurt op meer plekken en is een werkwijze waarop veel variaties mogelijk zijn.

Een ander mooi voorbeeld uit Woerden van collectief betekenis hebben voor elkaar is gestart vanuit de Molukse gemeenschap. Deze gemeenschap woont zeer verspreid in Woerden en is daarom actief gaan werken aan een verbonden netwerk om thuis te zijn en elkaar te ondersteunen. Vanuit Wijkcentrum Molenvliet ontmoet men elkaar, maar weten inmiddels ook mensen uit andere gemeenschappen elkaar te vinden. Zo versterken gemeenschappen op organische manier andere gemeenschappen.

In het kader van de Sociale Benadering Dementie komen in Amsterdam mensen vanuit de Chinese gemeenschap bij elkaar, onder begeleiding van Cordaan. In de groep is er geen enkel onderscheid tussen mensen met en zonder dementie. Iedereen draagt bij, iedereen heeft betekenis voor de gemeenschap en iedereen wordt gemist als je er niet bent. Er wordt getafelt en er worden op allerlei manieren verhalen met elkaar gedeeld en er wordt met elkaar gegeten.

In het kader van het programma Sociaal Vitaal in Kleur is in Amersfoort de aanpak Kleurrijk Wandelen ontwikkeld. Kleurrijk Wandelen draait om samen bewegen, onderlinge verbinding en een gezonde maaltijd. Na een kop koffie met iets lekkers is er een work-out door de buurtsportcoach, waarna ouderen van diverse afkomst groepsgewijs en ondersteund door vrijwilligers een wandeling maken in de omgeving van het wijkcentrum. Na afloop van de wandeling is er ruimte om met elkaar door te praten en wordt er gezamenlijk een gezonde maaltijd gegeten.

Handjehelpen werkt met Vriendenkringen. Hulpvragers worden ondersteund in het ontwikkelen van een eigen Vriendenkring. Een Vriendenkring bestaat uit twee of meer hulpvragers die bij elkaar in de buurt wonen en van soortgelijke activiteiten houden. Een vrijwilliger van Handjehelpen zorgt dat de Vriendenkring bij elkaar blijft komen, want zonder onderhoud en aandacht blijft een Vriendenkring niet bestaan.

Stichting Present werkt met lokale stichtingen die groepen aan vrijwillige klussen helpen. Een groep vanuit bijvoorbeeld een bedrijf doet iets voor een ander, maar bovenal mét een ander. Klussen gaan in de eerste plaats om een betekenisvolle verbinding. Anders dan bij de Steunende Netwerken zijn groepen over het algemeen eenmalig aan het werk bij en met iemand, maar er is ook een lokale stichting die groepen voor langdurigere trajecten inzet.

Hierna volgt de verkenningsfase. De coördinator vraagt aan de cliënt of hij/zij zelf de hulpvraag kan verwoorden. Soms lijkt er dan geen hulpvraag te zijn. Ook kan de coördinator checken of de hulpvraag die hij/zij doorgekregen heeft klopt met de behoefte van de cliënt. Na het ‘articuleren’ van de hulpvraag introduceert de coördinator de aanpak van een steunend netwerk, bestaande uit meerdere vrijwilligers die samen de last verdelen, ook vrijwilligers uit het eigen netwerk van de cliënt. Samen met de cliënt verkent de coördinator waar er vrijwilligers gevonden kunnen worden voor het netwerk en welke personen er in het eigen netwerk zijn of waren. In die verkenning komt naar boven wat de persoonlijke situatie is: wat er nog wel is, maar ook als er heel weinig netwerk en zingeving is. Er wordt voorzichtig afgetast hoe de situatie op verschillende leefgebieden is, zoals familie, vrienden, daginvulling, werk, hobby’s, verbinding met verenigingen, de wijk, de kerk, etc.

Aan het eind van het intake- of kennismakingsgesprek vraagt de coördinator de contactgegevens van mensen uit het eigen netwerk van de cliënt die benaderd mogen worden en wat hij/zij mag delen met deze mensen indien ze als vrijwilliger instappen in het netwerk. Daarnaast wordt gevraagd of het goed is dat er een WhatsAppgroep voor de deelnemers van het netwerk wordt opgericht en zo ja of de cliënt ook zelf deel wil nemen aan de WhatsAppgroep.

Tijdens het gesprek schrijft de coördinator zo min mogelijk op, alleen een aantal basisdingen zoals een e-mailadres. Het moet een gewoon gesprek zijn en geen professionele intake. Na het gesprek werkt de coördinator de basisinformatie vanuit haar geheugen uit in een CRM-systeem. Er is trouwens ook niet veel informatie nodig voor het werk van de Steunende Netwerken: het is zoals gezegd georganiseerde medemenselijkheid en er wordt geen behandelplan of iets dergelijks opgesteld, maar alleen een beknopt startdocument met een rooster (zie bijlagen) die de leden van het netwerk krijgen. Leden van een netwerk worden met zo min mogelijk sturing belast, en mogen het op eigen kracht doen.

Vormen en opstarten netwerken

De coördinator start op basis van de informatie uit het intake- of kennismakingsgesprek met het vin-

den van een netwerk. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met wat een cliënt wil - zoals mensen uit de buurt of juist niet, vrouwen of juist mannen, etc. - en als dat niet goed mogelijk blijkt, stemt de coördinator dat met de cliënt af. De opbouw van het netwerk moet passen bij wie iemand is en hoe iemand geleefd heeft.

Een wezenlijk aandachtspunt bij het samenstellen van een netwerk is het waar mogelijk inschakelen van het eigen netwerk van een cliënt. Dit kunnen ook mensen zijn waarbij het contact met de cliënt verwaterd of verslechterd is. In dat geval kan een steunend netwerk weer een opening bieden tot het herstel van oude vriendschappen en familiebanden.

In de werving van vrijwilligers voor een netwerk zoekt de coördinator direct contact met mensen die mogelijk vrijwilliger kunnen worden: mensen uit het netwerk van de cliënt, uit het netwerk van de coördinator - onder andere binnen verschillende kerken - en uit de nabije omgeving van de cliënt. Dit gaat met een ‘eropaf-aanpak’, door mensen zo direct mogelijk aan te spreken. Tijdens het wervingsproces wordt de cliënt op de hoogte gehouden over hoe het netwerk zich opbouwt.

Zodra er een groep van minimaal twee mensen bereid is om in het netwerk te stappen, kan het netwerk van start. Bij cliënten die het contact met verschillende mensen ingewikkeld vinden, blijft het netwerk klein. Als cliënten floreren bij contact met meer verschillende mensen, dan wordt het netwerk uitgebreid naar ongeveer zes vrijwilligers. De cliënt wordt gevraagd wanneer te beginnen en de vrijwilligers wordt gevraagd wie wil starten. Mede op basis daarvan wordt het rooster gemaakt. Daarna wordt meteen een WhatsAppgroep aangemaakt: soms met de cliënt, soms juist niet; soms ook met familie als de cliënt bijvoorbeeld dement is, soms ook met de casemanager. Een netwerk met ‘bekende’ vrijwilligers start met een app of e-mail met het startdocument en rooster, bij een netwerk met ‘nieuwe’ vrijwilligers is er een gezamenlijk startmoment, bijvoorbeeld in een restaurant. Zodra een netwerk daadwerkelijk start, wordt de verwijzer daarover ingelicht. De cliënt krijgt net als de vrijwilligers het rooster toegestuurd. In een rooster worden vrijwilligers normaal gesproken ongeveer een keer per maand ingeroosterd.

Groei, onderhoud en einde netwerken

In het onderhoud van de Steunende Netwerken heeft de coördinator de rol van ‘zandbakmoeder’. Dat wil zeggen dat zij geen deelneemt aan het ‘spel’ van het netwerk en zich er zo min mogelijk mee bemoeit. Behalve uiteraard als de spelers behoefte hebben om te sparren, ergens tegenaan lopen of er een crisissituatie ontstaat. De coördinator biedt veiligheid op afstand en creëert door weinig te doen een situatie dat relaties in het netwerk zich organisch kunnen ontwikkelen, in de tijd die het nodig heeft. Als er echt iets aan de hand is, komen de signalen over het algemeen via de app binnen. Als appgroepen heel ‘stil’ zijn, jaagt de coördinator deze aan. In crisissituaties, bijvoorbeeld bij cliënten die suïcidaal zijn, is het zaak om zo snel mogelijk in te grijpen en de sociale veiligheid van de deelnemende vrijwilligers te beschermen. Bij ingewikkelde situaties met de familie van de cliënt treedt de coördinator op als een soort filter voor de vrijwilligers en is aanspreekpersoon voor de familie. Vrijwilligers moeten volledig kunnen vertrouwen dat ze bij de coördinator in veilige handen zijn.

Naast de zandbakmoederrol pleegt de coördinator periodiek onderhoud op de netwerken. Er wordt telefonisch of via de e-mail jaarlijks geëvalueerd met alle vrijwilligers. Rondom de jaarwisseling worden alle roosters weer up-to-date gemaakt.

Deelnemen als vrijwilliger aan een netwerk doet relatief een zeer bescheiden beroep op vrijwilligers, omdat de taken van het netwerk immers over veel schouders verdeeld is. Het uitgangspunt is om een constructie te maken die zo licht is dat mensen mee durven helpen. Dit draagt eraan bij dat veel vrijwilligers in meerdere netwerken actief zijn én dat netwerken een in principe onbepaalde duur kunnen hebben. De tijdelijkheid die bij veel ondersteuningsvormen gebruikelijk is, geldt niet voor de Steunende Netwerken en sommige netwerken bestaan al tientallen jaren.

Netwerken die stoppen, vaak vanwege het overlijden van een cliënt, komen samen met de coördinator nog een keer bij elkaar om het netwerk goed af te sluiten. In de praktijk blijkt familie lang niet altijd op een correcte manier afscheid te nemen van de deelnemers van een netwerk en tijdens een afsluitingsbijeenkomst is er ook ruimte om dit op een goede manier met elkaar ‘af te hechten’.

Administratie en registratie

Zoals gezegd zijn de Steunende Netwerken niet bedoeld als hulpverlening en er wordt daarom ook niet gewerkt met een zorgplan of gestructureerde rapportage. Alleen de meest noodzakelijke zaken worden opgeslagen in het ZorgBeheersysteem van de NPV. Het gaat dan om naw-gegevens van de cliënt en belangrijke notities en mailwisselingen met de cliënt, naasten en verwijzers. Alleen de coördinatoren kunnen in ZorgBeheer. Uitvoerende vrijwilligers doen hun werk met het startdocument inclusief rooster en de WhatsAppgroep. Als uitvoerende vrijwilligers iets signaleren bij de cliënt, dan geven ze dat door aan de coördinator via WhatsApp of eventueel via de e-mail.

Activiteiten in het lokale maatschappelijke middenveld

Naast het organiseren en onderhouden van Steunende Netwerken speelt de overkoepelende coördinator een belangrijke rol in het lokale samenspel met partijen uit het maatschappelijke middenveld.

Zichtbaar maken unieke waarde binnen ‘het veld’

De aanpak van de Steunende Netwerken is - in al haar eenvoud - ongebruikelijk in het veld van zorg en welzijn. Zo is de inzet van meerdere vrijwilligers rondom een cliënt niet gangbaar bij vrijwilligersorganisaties, waar vaak met een-op-een matches wordt gewerkt met bijvoorbeeld maatjes. En misschien nog ongebruikelijker is, dat het aanbod van de Steunende Netwerken intentioneel geen hulp of informele zorg is. Het is georganiseerde medemenselijkheid, zonder zorgplan, interventies, of einddoel.

Het laten zien en uitleggen van de aanpak en gedachtegang van Steunende Netwerken vraagt van de coördinator continu het nodige ambassadeurswerk. Dit krijgt vorm in participeren in maatschappelijke netwerken en het vertellen van verhalen over Steunende Netwerken in de plaatselijke pers, nieuwsbrieven en in persoonlijke netwerkcontacten.

Samenwerking in het maatschappelijke middenveld

De overkoepelende coördinator van de Steunende Netwerken werkt samen met diverse partijen binnen het maatschappelijke middenveld, op cliëntniveau maar ook op meer organisatorisch niveau. Op cliëntniveau werkt de overkoepelende coör-

dinator nauw samen met verwijzers, bijvoorbeeld praktijkondersteuners (POH'ers), casemanagers, welzijnscoaches, medewerkers van de thuiszorg en zorgprofessionals vanuit de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Nieuwe cliënten worden besproken en over vragen en ontwikkelingen bij bestaande cliënten wordt er afgestemd en gebrainstormd.

Op organisatorisch niveau wordt er afgestemd, samengewerkt en aan de relatie gewerkt met de burgerlijke gemeente, met 'vindplaatsen' van vrijwilligers, zoals kerken, wijkplatforms, bewoners van appartementsgebouwen en met diverse formele zorgorganisaties en andere vrijwilligersorganisaties.

In de samenwerking met de formele zorg speelt een aantal vraagstukken waar het gaat over de verdeling en financiering van taken en de grenzen aan vrijwilligerswerk. Het vraagt voortdurende inspanning om de grenzen van het vrijwilligerswerk te bewaken en vrijwilligers niet oneigenlijk in te laten zetten of te overvragen. Denk aan hulpvragen die op vrijdagmiddag binnenkomen van mensen zonder netwerk. Of hulpvragen die in de loop van de tijd intensiever worden en waarbij er op een gegeven moment gevraagd wordt om een cliënt te begeleiden bij het onder de douche gaan. Afhankelijk van het netwerk kan hier bij bestaande netwerken soms invulling aan gegeven worden, maar niet altijd. Soms is 'nee' zeggen uit medemenselijkheid onmogelijk, maar dat vraagt wel om het bespreekbaar maken bij de formele zorgorganisaties. Want er zijn taken die moeilijk beroepsmatig te organiseren zijn, maar er zitten ook grenzen aan wat je van vrijwilligers kunt vragen. En overvragen kan leiden tot het afhaken van vrijwilligers. Zie meer over dit thema in het rapport Aan de andere kant van de schutting van de Universiteit van Humanistiek.

Kerntaken overkoepelende coördinator

NPV-afdeling Woerden werkt met een overkoepelende coördinator, die zich naast het organiseren van Steunende Netwerken ook bezighoudt met diverse externe taken. Kerntaken van de overkoepelende coördinator zijn:

- o Het onderzoeken van hulpvragen
- o Het matchen, organiseren en roosteren van groepen vrijwilligers als netwerk
- o Mensen met elkaar verbinden en geefkracht aanspreken

- o Vrijwilligers ondersteunen bij het bewaken van de grenzen aan de vrijwillige inzet
- o Deelnemen aan lokale netwerken, overleggen en projecten
- o Brugfunctie tussen burgerlijke gemeente en kerken
- o Zorgen voor evaluaties, rapportages en verantwoording
- o Vertegenwoordigen informele zorg in netwerken
- o Gemeentelijk zichtbaar maken van de waarde van informele zorg
- o Het bespreken van casuïstiek met professionals en gericht doorverwijzen
- o Het geven van voorlichting over (het werk van) de Steunende Netwerken
- o Signaleren van leemten in het aanbod informele zorg
- o Signaleren van problemen en zorgen voor een goede afwikkeling
- o Zorgdragen voor een eenduidige en werkwijze
- o Faciliteren van de vrijwilligers op randvoorwaarden en informatievoorziening

Kerntaken wijkcoördinator

Naast de overkoepelende coördinator is er binnen NPV-afdeling Woerden een aantal wijkcoördinatoren actief. Kerntaken van de wijkcoördinator zijn:

- o Het onderzoeken van hulpvragen
- o Het matchen, organiseren en roosteren van groepen vrijwilligers als netwerk
- o Mensen met elkaar verbinden en hulpkracht aanspreken
- o Signaleren van problemen en zorgen voor een goede afwikkeling
- o Faciliteren van de vrijwilligers op randvoorwaarden en informatievoorziening

5.

Instrumenten

Bij de organisatie van de Steunende Netwerken is eenvoud het sleutelwoord. Dat weerspiegelt zich in de inzet van een beperkt aantal eenvoudige instrumenten. Het gaat dan met name om een WhatsAppgroep voor ieder netwerk en een startdocument dat met een netwerk meegroeit.

WhatsAppgroep

Bij de (zelf)organisatie van een steunend netwerk speelt een WhatsAppgroep een wezenlijke rol. Bij de start en opbouw worden de vrijwilligers die deel uitmaken van het netwerk toegevoegd aan een WhatsAppgroep die door de coördinator wordt aangemaakt. In veruit de meeste gevallen wordt de cliënt ook lid van deze WhatsAppgroep, behalve als de cliënt dat nadrukkelijk niet wil of als er zwaarwegende redenen - zoals ernstig stalkinggedrag - zijn om een cliënt niet toe te voegen. Daarnaast wordt meestal ook een familielid lid van de WhatsAppgroep.

De WhatsAppgroep wordt gebruikt voor onderling contact, afstemming en het maken van afspraken en is daarnaast het kanaal waarmee de coördinator op de hoogte blijft van het reilen en zeilen van het netwerk. Mochten er uit de WhatsAppgroep signalen komen die reden zijn voor zorg of ingrijpen - zoals risico op suïcide van de cliënt, of overbelasting van vrijwilligers -, dan kan de coördinator als meeleezer tijdig ingrijpen.

Start-/groeidocument met rooster

Bij de start van een steunend netwerk stelt de coördinator een start-/groeidocument op. Dit document wordt in ieder geval jaarlijks, of anderszals veranderingen daar aanleiding toe geven, geactualiseerd en is hiermee feitelijk een groeidocument. Er is geen archief van de verschillende versies en het document wordt ook niet bewaard in het ZorgBeheersysteem. Het document wordt gedeeld met de cliënt, de vrijwilligers in het netwerk, familie/naasten, verwijzers en relevante partijen rondom de cliënt zoals de huisarts. Hiermee zorgt het start-/groeidocument voor maximale transparantie voor iedereen.

In het start-/groeidocument (zie bijlagen) staan de naw-gegevens van de cliënt en indien van toepassing naw-gegevens van familie of contactpersonen. Daarnaast staan er naw-gegevens van de verwijzer en van de coördinator(en) van NPV-afdeling Woerden in.

Inhoudelijk bevat het start-/groeidocument basisinformatie waarmee het steunend netwerk kan functioneren en waarmee de omgeving weet wat de afspraken zijn. Zo staan er de spelregels in, op maat voor ieder netwerk, en een rooster waarmee de leden van het netwerk weten wanneer ze 'aan de beurt' zijn. De leden van het netwerk kunnen onderling regelen als ze bijvoorbeeld van dag willen ruilen.

Flyer

NPV-afdeling Woerden heeft een flyer ontwikkeld (zie bijlagen) met de belangrijkste uitgangspunten van de aanpak, spelregels voor vrijwilligers en contactgegevens van de coördinatoren. De flyer wordt ingezet voor het bieden van basisinformatie binnen organisaties die potentiële 'vindplaatsen' van nieuwe vrijwilligers zijn. Voor de NPV gaat het hierbij met name om kerken, maar het kan ook bij de bibliotheek of vrijwilligerscentrale.

6.

Theoretische achtergronden

De aanpak van de Steunende Netwerken is op een tamelijk intuïtieve manier ontwikkeld. Vanuit medemenselijkheid en een geloof in de kracht van gemeenschappen is de aanpak ruim veertig jaar geleden begonnen en al werkende steeds verder uitgekristalliseerd. De aanpak van de Steunende Netwerken is daarmee niet methodisch gefundeerd op wetenschappelijke kennis of modellen, maar is wel degelijk methodisch van aard. De aanpak past in een traditie en hoort bij deze tijd. Zoals in bepaalde tijdperken op verschillende plekken dezelfde uitvinding werd gedaan, zo past de aanpak van de Steunende Netwerken in de lijn van bijvoorbeeld de Presentiebenadering, Sociale Netwerk Versterking of Asset Based Community Development.

Presentiebenadering

De manier van werken in de Steunende Netwerken heeft met name veel kenmerken van de Presentiebenadering, zoals ontwikkeld door prof. dr. Andries Baart. Daarbij gaat het om het opbouwen van verbinding met 'de ander' door ontvankelijk te zijn en waarachtige aandacht te hebben voor wat iemand eigenlijk vraagt. Dat betekent aansluiten bij het levensverhaal, de unieke behoeften en de manieren van doen van de ander en daar je zorg op afstemmen. Het gaat daarbij niet alleen om het bieden van praktische hulp en zorg, maar ook en vooral om ruimte hebben voor emotionele

'Soms lukt het om oude bekenden of zelfs familie te laten meedoen in een netwerk, waardoor relaties kunnen herstellen.'

behoeften zoals erkenning, waardering, gezien en gehoord worden. Trouw en aandachtig bij iemand blijven, ook als er geen problemen of oplossingen zijn. Door alledaagse activiteiten samen te ondernemen, zoals een stukje wandelen, ontstaat er een dieper begrip en een gevoel van verbondenheid. 'Jij mag er zijn, en ik heb iets met jou.' Dit wordt beschouwd als de essentie van de presentiebenadering, waarbij het opbouwen van de relatie en het bieden van onvoorwaardelijke aandacht centraal staan, zonder directe focus op verandering. Door de relatie aan te gaan, ontstaat er vanzelf ruimte voor verandering of ontwikkeling.

Zie voor meer informatie de site van Andries Baart (andriesbaart.nl) en de site van Stichting Presentie (presentie.nl).

Sociale Netwerk Versterking

Zonder dat dit een bewuste keuze is geweest, zitten er in de aanpak van de Steunende Netwerken elementen van Sociale Netwerk Versterking. Zo richten de Steunende Netwerken zich op het activeren van het sociale netwerk van de cliënt door ook 'kwijtgeraakte' vrienden en familie onderdeel te maken van een netwerk. Mede hierdoor ervaren cliënten meer steun, doordat informele hulp is versterkt met familie en vrienden. Het zorgt voor herstel van relaties en het is voor cliënten fijn om te ervaren dat voor hen belangrijke personen een bijdrage willen leveren. Voor familie en vrienden kan een steunend netwerk helpen bij het opnieuw een rol kunnen spelen in het leven van een vriend of familielid waarbij het contact was verwaterd of te ingewikkeld was geworden.

Zie voor meer informatie de site van Vilans (vilans.nl/kennis/wegwijzer-aan-de-slag-met-sociale-netwerken).

Asset Based Community Development

Asset Based Community Development (ABCD) is een procesmatige methode om mensen te verbinden en samen een verandering in beweging te zetten. Uitgangspunt is dat er binnen een gemeenschap, in een wijk of dorp een grote bron van talenten en passies aanwezig is. Door deze met community building te verbinden ontstaan er krachtige gemeenschappen die met elkaar veel teweeg kunnen brengen.

ABCD is wel procesmatig, maar niet projectmatig. Er zijn geen stapsgewijze interventies die leiden tot een einddoel, maar het gaat om het continu versterken en onderhouden van de gemeenschap. Hiervoor is een gemeenschapsbouwer nodig, die vanuit waarachtige interesse aan sterke relaties en gemeenschapszin bouwt.

Zie voor meer informatie de site van Movisie (movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Methodebeschrijving-ABCD.pdf).

Collectief 'onbedoeld' vrijwilligerswerk

Binnen het ontwikkelprogramma Samen Ouder Worden experimenteren we op verschillende plekken in het land met andere vormen van vrijwillig actief zijn. Van oudsher vindt er veel 'vast' vrijwilligerswerk plaats in vrijwilligersorganisaties, maar in groeiende mate zien we daarnaast ook spontane en vloeibare verbanden ontstaan waarbinnen mensen vrijwillig actief zijn. Verbanden die wel georganiseerd worden, door een informele leider of zelfsturend door het collectief, maar die geen organisatie zijn. Er zijn geen functies of vrijwilligerscontracten, maar mensen vormen wel een verband omdat ze iets met elkaar delen. Samen ondernemen mensen dingen die betekenisvol zijn, voor zichzelf, voor anderen en de omgeving, vaak zonder zich vrijwilliger te voelen of te noemen. Vanuit gemeenschapszin en praktisch activisme ga je aan de slag en kijk je naar elkaar om.

Zie voor meer informatie de site van Samen Ouder Worden (beteroud.nl/voor-ouderen/samen-ouder-woorden/over-samen-ouder-woorden).

7.

Meer weten, of zelf aan de slag?

‘Ik organiseer alleen de match, de samenstelling van een stevig netwerk en hoe ze zich roosteren. En ik bemoei me niet met het onderlinge gesprek.’

Om Steunende Netwerken in je eigen gemeente te kunnen realiseren is een aantal randvoorwaarden aan de orde:

- o Een competente coördinator, al dan niet betaald
- o Financiering van een coördinator (indien deze aangesteld moet worden)
- o Steun en betrokkenheid van medewerkers vanuit zorg en welzijn
- o Steun op bestuurlijk- en managementniveau vanuit organisaties en bij de gemeente
- o Voldoen aan de eisen van privacy conform AVG en sectorspecifieke wetgeving

Wil je meer weten, bijvoorbeeld omdat je het concept van de Steunende Netwerken aantrekkelijk vindt voor je eigen gemeente, neem dan contact op met:

Corrie Middelkoop, coördinator
(06)-41 35 58 13
corriemiddelkoop@npvwoerden.nl

8.

Bijlagen

1. Startdocument voorbeeld
2. Flyer
3. Voorbeelden casuïstiek
4. Functieomschrijving overkoepelende coördinator
Steunende Netwerken

Startdocument voorbeeld**Netwerk rond ...**

Adres _____

E-mail _____

Gestart januari 2021

Gegevens verwijzer

Telefoon _____

E-mail _____

Contactpersoon familie

Telefoon _____

Netwerkcoördinator NPV-vrijwilligers dichtbij

_____	tel. 06- _____	e-mail: _____
b.g.g. ...	tel. 06- _____	e-mail: _____

Netwerkliden

_____	tel. 06- _____	e-mail: _____
_____	tel. 06- _____	e-mail: _____
_____	tel. 06- _____	e-mail: _____
_____	tel. 06- _____	e-mail: _____
_____	tel. 06- _____	e-mail: _____

Beste ...,

Dank jullie wel voor de prettige samenwerking van het afgelopen jaar. We hebben het ritme aardig te pakken gekregen. Dank ... ook voor het steeds weer meedenken vanuit de verwijzer. Het is voor de moeder van ... een fijne gedachte, dat er vanuit de kerkelijke gemeente van ... naar hem omgezien wordt. Hij hoort erbij.

Onderling ruilen kan (wel even in de app vermelden), maar als dat niet lukt gewoon even doorgeven aan de begeleiding dat je verhinderd bent (kan ook via de app.).
... kijkt vanuit de familie met ons mee en geeft tips als het nodig is.

Hieronder staan wat korte spelregels.

- o Kilometervergoeding en andere kosten, die gemaakt worden rondom uitjes kunnen gedeclareerd worden via ...
- o Bij calamiteiten altijd de begeleiding inschakelen.
- o Communicatie kan via de gezamenlijke app rond ...
- o Alleen op woensdag is ... vrij!

Hartelijke groet van ...

Startdocument voorbeeld

Rooster 2024

Week 1	P...	Week 30	H...
Week 2	H...	Week 31	
Week 3	G... en A...	Week 32	G... en A...
Week 4	K...	Week 33	K...
Week 5	P...	Week 34	H...
Week 6	H...	Week 35	
Week 7		Week 36	G... en A...
Week 8	K...	Week 37	P...
Week 9	G... en A...	Week 38	K...
Week 10	P...	Week 39	
Week 11		Week 40	H...
Week 12	H...	Week 41	P...
Week 13	K...	Week 42	G... en A...
Week 14	G... en A...	Week 43	
Week 15		Week 44	P...
Week 16	P...	Week 45	K...
Week 17	H...	Week 46	G... en A...
Week 18	G... en A...	Week 47	
Week 19		Week 48	P...
Week 20	P...	Week 49	K...
Week 21	H...	Week 50	G... en A...
Week 22	G... en A...	Week 51	
Week 23		Week 52	P...
Week 24	K...		
Week 25	P...		
Week 26	H...		
Week 27			
Week 28	G... en A...		
Week 29	P...		

Npv-vrijwilligers

De NPV komt vanuit christelijk perspectief op voor de waarde van het leven en promoot het standpunt dat ieder mens er mag zijn. Ze geeft via plaatselijke afdelingen ondersteuning door praktische hulp en een luisterend oor te bieden aan ieder die dit nodig heeft, ongeacht cultuur of levensovertuiging!

NPV-netwerken ... uniek!

- o Meerdere personen over langere tijd geeft onder andere afwisseling voor de hulpvrager en is minder belastend voor de betrokken vrijwilligers.
- o Fijn als er relatieherstel is, omdat 'oude bekenden' meedoen.
- o Soms is het prettig als er juist onbekenden ingezet worden.

OMGANGSREGELS

- o Geheimhouding in het vrijwilligerswerk is belangrijk.
- o Wees trouw! Houd je aan de afspraken. Bij verhindering tijdig ruilen en/of melden bij de hulpvrager.
- o Kwetsbare mensen kunnen moeite

hebben met nabijheid. Bewaar een stuk gezonde afstand.

- o Leen of geef geen geld of waardevolle spullen aan de hulpvrager.
- o Doe geen handelingen die bij professionals thuishoren.

Tips & tops voor vrijwilligers

Doe dat wat bij je past!

Je hoeft niet alle problemen op te lossen!

Geniet van kleine successen!

Help niet om iets te ontvangen!

NIVEA
Niet Invullen
Voor Een Ander

Je doet mooi werk!

Hulpvragers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid!

NPV-afdeling Woerden

Vrijwilligers via sociale netwerondersteuning

De NPV werkt met vrijwilligers en coördinatoren. De coördinatoren bespreken de hulpvragen met de hulpvragers. Dat gebeurt in een zogenaamd keukentafel-gesprek, waarbij wordt vastgesteld welke hulp of zorg nodig is.

Na het vaststellen van de benodigde hulp wordt er in de relatiesfeer van de hulpvrager en/of binnen de NPV gezocht naar vrijwilligers die de hulpvraag in kunnen vullen. Per hulpvraag wordt er een team van vrijwilligers ingezet die elk eenmaal per twee tot zes weken de hulpvraag invullen.

Door deze werkwijze wordt het sociaal netwerk van de hulpvrager vergroot en wordt de hulpvraag over meerdere schouders verdeeld. Er wordt via een rooster gewerkt, dat opgesteld wordt door de coördinator. De vrijwilligers kunnen elkaar vervangen en op de hoogte houden.

De coördinator is de spin in het web. Hij/zij onderhoudt de contacten met de hulpvrager, eventuele professionals die aan de hulpvrager verbonden zijn, mantelzorger(s) en vrijwilligers.

Contactgegevens coördinatoren

Woerden: Corrie

tel:

e-mail:

Harmelen en Nieuwerbrug: Josien

tel:

e-mail:

Zegveld: Gerdi

tel:

e-mail:

Kamerik: Hanny

tel:

e-mail:

Anna

- o Anna is geboren in 1954. Is getrouwd en kreeg drie kinderen. Het huwelijk werd haar te veel en zij kreeg psychoses. Zij werd uit de ouderlijke macht ontzegd.
- o De aanmelding kwam via een betrokken medewerkster van het RPC (Reg. Psych. Centrum). Daar was Anna opgenomen. Januari 2007. Vanaf die tijd heeft Anna elke dinsdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur een vrijwilliger van ons gehad.
- o Zelf ben ik begonnen om de situatie te verkennen. Op de fiets ging ik haar halen en samen maakten we fietstochten in de omgeving, even gezellig koffiedrinken en praten/luisteren. Anna kan heel goed zichzelf analyseren. Ik heb veel van haar geleerd. Al snel werd een tweede vrijwilliger gezocht die uit dezelfde plaats kwam, waar Anna opgegroeid was. Dat klikte.
- o Anna werd ontslagen vanuit het RPC en kwam in een Fasehuis, zoals dat toen heette. Ook daar werd Anna op dinsdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur opgehaald. Langzamerhand werd het uitgebreid naar vier personen.
- o Anna woont nu begeleid. Eerst nog met iemand samen. Nu staat zij op de nominatie om een eigen appartement te krijgen. Daar ziet ze naar uit.
- o Omdat Anna een mooi persoon is, blijven de vrijwilligers trouw. Elke week weer om 10.00 uur staan ze aan de deur. Niet meer fietsen, dat lukt niet, maar wandelen of even met de auto ergens naartoe. Haar verjaardag vieren we elk jaar met elkaar.
- o Via een rooster van een jaar weten de vrijwilligers wanneer zij aan de beurt zijn.
- o Anna heeft al een aantal jaren contact met een van haar kinderen en ook haar eigen familieleden vergeten haar niet.
- o Anna heeft een veelbewogen leven achter de rug. Een scheiding, zich niet begrepen voelen door haar man en uit de ouderlijke macht gezet worden; dat is zwaar. Toch blijft zij altijd optimistisch. Wij leren veel van haar.
- o Gevleugelde uitdrukkingen van haar zijn: 'De twee uur dat er een vrijwilliger is, ben ik gewoon ANNA.' Daarmee duidt zij aan: iemand zonder etiket. Gelijkwaardig. Anna is heel sociaal en binnen de woongroep waar zij functioneert, biedt zij heel veel medebewoners een luisterend oor. Het is heel fijn dat zij bij ons die rol niet specifiek heeft, maar dat er wederkerigheid is.
- o Dit netwerk gaat 'gewoon' door: elke dinsdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur.
- o Vrijwilligers genieten van haar kernachtige uitspraken en van haar levenswijsheid. En zij zijn de stabiele factor in de steeds wisselende begeleiders.

Muong

- Muong is geboren in 1977. In Vietnam. Getrouwd met een Nederlandse man.
- Begin 2000 naar Nederland gekomen en al snel twee kinderen gekregen. Totaal nog niet bekend met onze cultuur en gewoontes. Psychisch niet sterk. Zij raakte volledig in paniek.
- Uit de ouderlijke macht ontzegd en kwam terecht bij Anna in het Fasehuis in Woerden. Daar maakte zij kennis met onze vrijwilligers. Zij zag dat Anna opgehaald werd en wilde dat ook wel. Op haar verzoek hebben wij ook voor haar vrijwilligers gezocht.
- Heel trouwe vrijwilligers heeft zij gehad. Ook een viertal. Maar een heel andere structuur had dit netwerk. Ook via een rooster.
- Alle vier de vrijwilligers hadden hun eigen rol. Twee van hen waren heel talig en hebben Muong geholpen met haar Nederlands en hebben haar veel verteld over het leven in Nederland.
- Muong had veel verdriet over het gemis van haar kinderen.
- Haar ex zorgde niet goed voor hen.
- Vanuit de jeugdbescherming is er contact gezocht met ons en heeft een vrijwilliger, die werkte in het basisonderwijs, een heel aantal jaren Muong begeleid als haar twee kinderen een keer per week kwamen. Muong mocht niet alleen met de kinderen zijn.
- De anderen vroegen haar veel bij hen thuis of gingen wat leuks doen.
- Het leven van Muong laat veel beweging zien. Elke keer is de situatie anders. Zij probeert altijd een baantje te hebben. Dat lukt ook wel, maar wij zien dat er misbruik van haar gemaakt wordt. Veel uren werken voor weinig geld in de keuken. Altijd bij restaurants van niet Nederlanders.
- Een poosje heeft ze vrijwilligerswerk bij ons gedaan. Gewandeld met een mevrouw in een rolstoel. Maar als ze weer werk heeft, dan redt ze het niet.
- De vrijwilligers blijven rondom haar heen staan en zijn een stabiele factor in haar leven. Zij is trots op haar Nederlandse vriendinnen.
- Een paar weken geleden vierde ze haar verjaardag. Daarbij waren familie, burens en wij als vrijwilligers aanwezig. Zo'n avond, daar word je blij van.

Johan

- o Johan is geboren in 1969. Hij is opgegroeid in een vrij normaal gezin.
- o Tragisch is dat een broertje al jong gehandicapt raakte in verband met een valpartij.
- o Johan heeft bij zijn geboorte een licht zuurstoftekort opgelopen en is daardoor wat trager. Hij is werkzaam bij Ferm Werk (sociale werkplaats van vroeger).
- o Zijn ouders werden ouder en Johan werd geadviseerd om zelfstandig te gaan wonen. Johan had niet in de gaten dat hij wat moest doen om het huishouden op de rails te houden en daardoor raakte zijn woning overvol en was er achterstallig onderhoud nodig. Kwintes heeft hem begeleid door Stichting Present erbij te halen. Zij hebben geruimd en schoongemaakt. Toen werden wij benaderd door Kwintes.
- o Of wij hem met hulp van een paar vrijwilligers wat gezelligheid konden bieden en tegelijk stimuleren om bijvoorbeeld de afwas te doen, etc .
- o Twee mannen werden gevonden. Op zich was er een klik, maar zij waren niet in staat om Johan aan te sturen. Zij gaven naar mij toe aan dat de situatie verslechterde.
- o Ik ben met Johan in gesprek gegaan. Hij merkte zelf wel dat het niet goed ging. Een tussenoplossing gevonden.
- o Aan Johan gevraagd of hij geld kon missen voor iemand om hem te helpen. Een bedrag met hem vastgesteld. Twee vrouwen komen nu geregeld tegelijk een paar uur bij hem werken en hij betaalt hen € 25 per keer per persoon. Het zijn vrouwen die van aanpakken weten en zij houden hem op de rit. Zij zijn beiden werkzaam in de thuiszorg.
- o Intussen had Johan ook aan mij gevraagd of ik iemand wist die met hem mee kon kijken naar zijn financiën. Hij had geen schulden, maar hij vindt het moeilijk. Iemand gevonden, die af en toe naar hem toegaat. Ook geeft deze persoon mij soms een seintje als het weer te veel vervuild. Johan is bezig met zijn motorrijbewijs en dan merk je dat hij andere dingen 'vergeet'.
- o Johan doet vaak leuke dingen met twee mannen Elke veertien dagen met een van hen via een rooster.
- o Er zijn twee vrouwen die samen met hem zijn huis schoonmaken. Hier worden zij voor betaald. Met Johan en de vrouwen hebben we een gezamenlijke app.
- o Een man kijkt af en toe over zijn schouder met hem mee naar zijn financiën.
- o Zijn verjaardag wordt gevierd met de twee mannen. In een restaurant of bij een vrijwilliger thuis. Zij hebben Johan ook geleerd om per toerbeurt te betalen in een restaurant.

Linette en William

- Linette (56 jaar) en William (60 jaar) worden als echtpaar aangemeld.
- Het echtpaar woont in een mooie en gezellig huis. De drie kinderen wonen niet meer thuis. Linette heeft altijd in het onderwijs gewerkt en William heeft een eigen bedrijf.
- In deze casus gaat het over mevrouw én meneer.
- Linette heeft in september 2022 de gevolgen van corona aan den lijve ondervonden. Vermoeidheidsklachten en oorsuizingen.
- In maart 2023 worden ze bij ons aangemeld. Mevrouw is haar baan kwijt en daardoor helaas ook haar collega's. Zij heeft geen familie in de stad wonen.
- Meneer is vanaf die tijd volledig mantelzorger voor wat betreft het organiseren van het huishouden. Mevrouw kan wel zichzelf helpen, maar is heel zwak.
- Voor beiden wordt ondersteuning gevraagd in de vorm van 'maatjescontact' of gewoon contact met andere mensen.
- Voor allebei een keer per week. Voor mevrouw is dat twintig minuten per keer. De kookwekker is aanwezig om de tijd aan te geven.
- Voor meneer is dat elke week een fikse avondwandeling met een man.
- Voor allebei worden twee vrijwilligers gevonden, die aansluiten bij hun leefwereld. Daar wordt heel bewust naar gezocht.
- Via een WhatsAppgroep worden de afspraken gemaakt. Vooral de mannen houden zich hier stipt aan. De vrouwen bepalen hun volgende afspraak als ze bij elkaar zijn.
- Zowel de hulpvragers als de vrijwilligers genieten van het gelijkwaardige contact. De mannen die gevonden zijn profiteren ook van de fikse wandeling om de twee weken en genieten van de gesprekken om hun 'belevissen/ervaringen' te delen met een andere man.
- Ook de vrouw heeft twee mooie contacten, waar beide partijen energie uit halen.
- De vrijwilligers werden gevonden door persoonlijke benadering.
- Ook in deze situatie is wederkerigheid een onderdeel van het succes.

Mevrouw Vogel

- o Mevrouw Vogel is 96 jaar en woont zelfstandig. Zij is hardhorend en kan niet meer voor zichzelf zorgen.
- o Mevrouw was opgenomen in een verpleeghuis. De kinderen vonden de verzorging niet zo fijn en besloten moeder weer naar huis te halen. In die tijd moest er getekend worden dat je dit op eigen risico deed en dat je niet meer terug kon komen. Mevrouw was ook hardhorend.
- o Mevrouw had zes kinderen waarvan een aantal in de verpleging werkzaam waren, dus met elkaar en de thuiszorg redden ze het prima.
- o Totdat er uitval kwam. Kinderen kregen aandoeningen, waardoor zij niet meer ingezet konden worden. Het werd te veel.
- o Via het Wmo-loket (in die tijd) werden ze doorverwezen naar ons. De dinsdagmiddag zouden wij voor onze rekening nemen. Tijdens de kennismaking was mevrouw terughoudend. Zij kon het eigenlijk niet begrijpen dat haar kinderen het niet meer op konden brengen.
- o Wij vonden een aantal dames met een luisterend oor en ook met een kerkelijke achtergrond, net als mevrouw. Zij kende ze niet.
- o Later vermeldde de familie verrast, dat mevrouw op dinsdag na afloop van het bezoek opgewekter was dan normaal.
- o Zij kon eindelijk weer eens haar 'levensverhaal' vertellen aan iemand die echt luisterde - belangstelling had!
- o Haar kinderen en kleinkinderen konden het namelijk allemaal wel dromen.

Janine

- Janine vijftig jaar opgenomen in een verpleeghuis in Woerden.
- Janine werkte in de zorg. Zij kreeg ronds haar 45e jaar een herseninfarct en er een poosje later nog eentje overheen. Hierdoor was zij zwaar gehandicapt/hulpbehoevend. En boos, want zij had liever gewild dat het tweede infarct haar had weggenomen uit dit leven. Voor de verzorging was zij niet gemakkelijk en ook voor haar familie niet.
- De familie was klein. Een bejaarde moeder en een zus met twee kinderen. De zus was zowel voor de moeder als voor haar gehandicapte zus mantelzorger. Dat werd te zwaar.
- Vanuit het Wmo-loket kwam de vraag of wij iets konden betekenen. Wij gingen met zorg in ons hart het gesprek tegemoet.
- Maar het verliep wonderlijk goed. Op een soepele manier probeerden we te inventariseren waar nog aanknopingspunten voor een netwerk zouden zijn. Praktisch geen familie, geen kerkelijke achtergrond, etc. Maar toen kwamen we bij haar werk, haar werk in de zorg. Daar had ze oud-collega's die haar in het begin wel bezochten, maar langzaam werd het minder en nu was het praktisch stil.
- Janine was bereid om telefoonnummers met ons te delen. Ze gaf een stuk of acht nummers door. Wij hadden de familie beloofd dat wij zouden proberen elke zaterdagmiddag in te vullen, zodat zij dit los konden laten.
- Het bellen was een verrassing. Praktisch allemaal gaven ze aan dat langzamerhand hun oud-collega naar de achtergrond geschoven was. Zij wilden graag meedoen in een bezoekenetwerk rondom Janine. Er kwamen zelfs spontane aanmeldingen van oud-collega's die ook mee wilden doen.
- De verzorging van het verpleeghuis vertelde ons dat Renate haar boosheid niet meer zo ventileerde en gemakkelijker was in de omgang. Zij genoot van de contacten.
- Ervaren dat e mensen je blijven zien, geeft levensmoed.

NPV-afdeling Woerden

NPV-afdeling Woerden heeft een krachtige aanpak ontwikkeld om mensen in een kwetsbare positie - door ouderdom of psychische aandoeningen - te ondersteunen door groepen vrijwilligers: zogenaamde Steunende Netwerken. In deze aanpak van sociale netwerkondersteuning vormt een groep vrijwilligers een netwerk met elkaar én met een cliënt.

NPV-afdeling Woerden werkt met vrijwilligers, vrijwillige wijkcoördinatoren en een overkoepelende coördinator. De coördinatoren verkennen de hulpvragen en stellen met de cliënt vast welke hulp of zorg nodig is. Hierna wordt er in de relatiesfeer van de cliënt of in het netwerk van de NPV gezocht naar meerdere vrijwilligers die in afstemming met elkaar de hulpvraag in kunnen vullen.

Wat ga je doen?

Om de aanpak van de Steunende Netwerken voor de toekomst te borgen, is NPV-afdeling Woerden op zoek naar een coördinator die de spin in het web kan zijn. Hij/zij onderhoudt de contacten met de cliënt, eventuele beroepskrachten die aan de cliënt verbonden zijn, mantelzorger(s) en vrijwilligers. NPV-afdeling Woerden zoekt daarvoor een betrokken en verbindende coördinator die de Steunende Netwerken verder kan uitbouwen en versterken.

Je zoekt nieuwe vrijwilligers, behoudt de bestaande en stelt op maat Steunende Netwerken samen. Je bent verantwoordelijk voor de uitbreiding van de netwerken, het representeren van onze aanpak, de externe communicatie richting partners zoals kerken, maatschappelijke organisaties en burgerlijke gemeente. Samen met het bestuur werf je fondsen en subsidies en zorg je voor de verantwoording hiervan.

We vragen van jou:

- o Je woont bij voorkeur in of nabij de gemeente Woerden
- o Je bent enthousiast over de christelijke identiteit, visie en missie van de NPV
- o In je werk leef je de Presentiebenadering
- o Je kunt goed omgaan met mensen van alle mogelijke pluimage
- o Je hebt ervaring in het werken met vrijwilligers
- o Je bent innovatief, positief en ondernemend
- o Je hebt een groot organisatievermogen
- o Je hebt goede contactuele eigenschappen en bent een echte netwerker
- o Je hebt strategisch denkvermogen en weet dit te vertalen naar de praktijk
- o Je bent goed bekend met het sociale domein
- o Je bent digitaal vaardig
- o Je hebt minimaal een hbo denk- en werkniveau en drie jaar relevante werkervaring

Functieomschrijving overkoepelende coördinator Steunende Netwerken

We bieden jou:

- o Een veelzijdige en uitdagende functie in een organisatie die ertoe doet
- o Ruimte om vorm te geven aan een unieke vorm van sociale netwerkondersteuning
- o Een jaarcontract (met mogelijkheid tot verlenging) van zestien uur per week, met een proeftijd van twee maanden
- o Toerusting met betrekking tot missie, visie, werkwijze van NPV-afdeling Woerden
- o Arbeidsvoorwaarden conform cao Welzijn schaal 8.

Solliciteren?!

Voldoe je aan het profiel en heb je interesse? Laat het ons zo snel mogelijk weten. Stuur je cv en korte motivatie naar het bestuur van NPV-afdeling Woerden. Voor meer informatie over deze functie kun je contact opnemen met Corrie Middelkoop, coördinator van de Steunende Netwerken NPV-afdeling Woerden.

Wil je eerst meer weten over de NPV? Neem dan een kijkje op de website van de NPV (npvzorg.nl).

